

Ö?retmen Öz-Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Öz-Yeterlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27119>

Özet

Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği, öğretmen adaylarının ve mevcut öğretmenlerin mesleki yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla uyarlanmış 15 maddelik bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, **Yusuf Cerit** tarafından Türkçe'ye adapte edilmiş ve geçerlik (geçerlik) ve güvenirlik çalışmaları ile desteklenmiştir. Ölçek, öğretmenlerin kendilerini farklı öğretim durumlarında ne kadar etkili gördüklerini değerlendiren 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu çalışmada özellikle sınıf öğretmeni programındaki öğrencilerin öz-yeterlik düzeylerini incelemeye odaklanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Öz-Yeterlik, Öz-Yeterlik, Ölçek Uyarlaması, Sınıf Öğretmeni Adayları, Psikometrik Özellikler, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Yusuf Cerit

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının öğretim görevlerini başarıyla yerine getirme yeteneklerine dair sahip oldukları inanç düzeylerini, yani mesleki **öz-yeterlik inançlarını** belirlemektir. Bu inançlar, öğretmenlerin sınıf içindeki davranışları, çabaları ve öğrenci başarıları üzerindeki etkilerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, sosyal bilişsel kuramın temel taşı olan **öz-yeterlik (Self-Efficacy)** yapısını ölçmektedir. Öz-yeterlik, bireyin belirli görevleri başarıyla tamamlama kapasitesine olan kişisel yargıdır. Bu ölçek özelinde yapı, 15 madde ve 3 alt boyut aracılığıyla öğretmenlik mesleğine özgü yeterlik alanlarını kapsamaktadır. Kaynakta belirtilen güvenirlik analizleri, bu yapının Kişisel Öğretim Yeterliliği ve Genel Öğretim Yeterliliği boyutları etrafında organize olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, sınıf öğretmeni programında okuyan öğrencilerle yapılan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** (DFA) ile test edilmiştir.

Birinci sınıf öğretmenlik öğrencileri için elde edilen DFA sonuçları, modelin iyi bir uyum sağladığını göstermiştir: X²: 149.11, p: .00, RMSEA: .04; CFI: .92; GFI: .95; AGFI: .94.

Dördüncü sınıf öğretmenlik öğrencileri için yapılan analizler de benzer şekilde güçlü bir yapısal geçerliliği desteklemiştir: $\chi^2 : 106.75$, $p : .02$, $RMSEA : .03$; $CFI : .96$; $GFI : .95$; $AGFI : .93$. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak varsayılan 3 faktörlü yapıyı hem başlangıç düzeyindeki hem de son sınıftaki öğrencilerde başarıyla temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı kullanılarak incelenmiştir.

Elde edilen güvenilirlik katsayıları, ölçeğin alt boyutlar bazında kabul edilebilir ile iyi arasında değerli bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir:

Kişisel Öğretme Yeterliliği boyutu için güvenilirlik katsayısı .68 ile .79 aralığında.

Genel Öğretme Yeterliliği boyutu için güvenilirlik katsayısı .60 ile .79 aralığında.

Bu değerler, ölçeğin farklı örneklerde tutarlı ölçümler yapma yeteneğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, başlangıçta 3 alt boyuta sahip olarak yapılandırılmıştır. Yapılan **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) çalışmaları, bu üç faktörlü yapıyı hem birinci sınıf hem de dördüncü sınıf öğretmen adaylarından oluşan örneklerde istatistiksel olarak anlamlı ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünü kanıtlamakta ve çok boyutlu yapıyı geçerliliğini desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama Ölçeği (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin derecelendirme aralığı kaynakta belirtilmemiştir.)

Maddeler ve Boyutlar: 15 madde ve 3 alt boyut

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmen Adayları ve Öğretmenler

Yaş Grubu: Üniversite öğrencisi yetkinler (Öğretmen Adayları)

Popülasyon Detayları: Çalışma, birinci ve dördüncü sınıf sınıf öğretmenliği öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Eğitimde Kuram ve Uygulama, Sınıf Öğretmenliği, Öğretmen Yeterliliği, Yapısal Etkilik Modellemesi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yusuf Cerit

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: cerit_y@ibu.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2010 (Uyarlama çalışması yayın yılı).

İzinler ve Ücret: Akademik kullanım için genellikle izin gerekse de, ticari kullanım ve ücret bilgisi için yazarla doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ogretmen-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Cerit, Y. (2010). Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması ve sınıf öğretmen adaylarının öz yeterlik inançları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6(1), 68-85.

Makale Bağlantısı: eku.comu.edu.tr

Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin 15 maddelik içeriği, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Kullanım ve maddelerin elde edilmesi için sorumlu yazar (Yusuf Cerit) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.